

Time: 2.30 Hours

Total Marks: 75 Marks

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory**
- 2. All Questions carry equal marks**
- 3. Figures to the right indicate marks**

Q1. A Discuss the provisions of various Municipal Laws in Maharashtra. 15 Marks

Or

Q1. B Examine the role of non-state actors in urban governance in Maharashtra.

Q2. A Explain the evolution of housing policies in Maharashtra. 15 Marks

Or

Q2. B Write a detailed essay on Slum Rehabilitation Policy in Maharashtra.

Q3. A What are the challenges in urban health governance in Maharashtra. 15 Marks

Or

Q3. B Discuss the nature and role of Unified Metropolitan Transport Authority in urban transport governance of Maharashtra.

Q4. A Write a detailed essay on Urban Poverty in Maharashtra. 15 Marks

Or

Q4. B Discuss the nature, benefits and challenges of community policies in Maharashtra.

Q5. Write Short Notes (ANY 3) 15 Marks

- a. Constitutional provisions of Municipal Governance in India.
- b. Factors responsible for growth of slums
- c. Urban Solid Waste Management
- d. Role of Police in maintaining law and order

*****

(मराठी रूपांतर)

अवधि : २.३० तास

एकूण गुण: ७५

सूचना:

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत
३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र. १ अ) महाराष्ट्रातील विविध महापालिका कायद्यातील तरतुदीची चर्चा करा.

१५ गुण

किंवा

प्र. १ ब) महाराष्ट्रातील शहरी कारभारात राज्येतर अभिकर्त्यांची भूमिका तपासा.

प्र. २ अ) महाराष्ट्रातील गृहनिर्माण धोरणांची उत्क्रांती स्पष्ट करा.

१५ गुण

किंवा

प्र. २ ब) महाराष्ट्रातील झोपडपट्टी पुनर्वसन धोरणावर विस्तृत निबंध लिहा.

प्र. ३ अ) महाराष्ट्रातील नागरी आरोग्य प्रशासनातील आव्हाने काय आहेत?

१५ गुण

किंवा

प्र. ३ ब) महाराष्ट्राच्या शहरी वाहतूक प्रशासनातील युनिफाइड मेट्रोपॉलिटन ट्रान्सपोर्ट अथॉरिटीचे स्वरूप आणि भूमिका यावर चर्चा करा.

प्र. ४ अ) महाराष्ट्रातील नागरी गरिबी या विषयावर सविस्तर निबंध लिहा.

१५ गुण

किंवा

प्र. ४ ब) महाराष्ट्रातील कम्युनिटी पोलिसिंग धोरणाचे स्वरूप, फायदे आणि आव्हाने यावर चर्चा करा.

प्र. ५ टिपा लिहा. (कोणतेही ३)

१५ गुण

अ. भारतातील नगरपालिका प्रशासनाच्या घटनात्मक तरतुदी.

ब. झोपडपट्ट्यांच्या वाढीस कारणीभूत घटक

क. शहरी घनकचरा व्यवस्थापन

ड. कायदा व सुव्यवस्था राखण्यात पोलिसांची भूमिका

*****